

ਜਮਾਤ- ਔਠਵੀਂ

ਵਿਸ਼ਾ- ਪੰਜਾਬੀ

SUMMATIVE ASSESSMENT- 2

(ਛਿਮਾਹੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ)

ਸਮਾਂ- 3 ਘੰਟੇ

ਕੁਲ ਅੰਕ- 90

ਜ਼ਰੂਰੀ ਨੋਟ :-

1. ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ।
2. ਪੇਪਰ ਤਰਤੀਬ ਅਨੁਸਾਰ ਹੱਲ ਕਰੋ ।
3. ਲਿਖਾਈ ਸੁੰਦਰ ਤੇ ਸਾਫ਼ ਕਰੋ ।

ਭਾਗ- ਓ (ਸਾਹਿਤ)

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1. ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਕਾਵਿ-ਸਤਰਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ।

(ੳ) ਬੰਨੇ-ਬੰਨੇ ਉਡਣ ਡੋਰੀਏ
ਥਾਂ-ਥਾਂ ਛਣਕਣ ਵੰਗਾਂ
ਹਰ ਗੋਰੀ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀਆਂ
ਸੁੱਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਉਮੰਗਾਂ,
ਗਿੱਧੇ ਮੱਚੇ, ਝਾਂਜਰ ਛਣਕੀ,
ਪੌਣ ਗਈ ਨਸ਼ਿਆਈ।
ਸ਼ਾਵਾ ਓ! ਕਿਸਾਨਾ ਤੇਰੇ,
ਸ਼ਾਵਾ ਓ! ਮਜ਼ਹੂਰਾ ਤੇਰੇ,
ਰਾਖੀ ਦੀ ਰੁੱਤ ਆਈ।

- ਪ੍ਰ: 1. ਕਵੀ ਅਤੇ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ? (2)
2. 'ਡੋਰੀਏ' ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? (1)
3. ਗੋਰੀ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀਆਂ ਉਮੰਗਾਂ ਜਾਰੀਆਂ ਹਨ? (1)
4. ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਕਿਸ ਲਈ ਸਾਵਧਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ? (1)
- (ਅ) 'ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ' ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਸਾਰ ਲਿਖੋ। (5)

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ (30-35) ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।

- (ੳ) ਮੁਹੱਲੇ ਦੇ ਲੋਕ ਗਫੂਰ ਨੂੰ ਕਿਹੋ-ਜਿਹਾ ਆਦਮੀ ਸਮਝਦੇ ਸਨ?
- (ਅ) ਹਰਨਾਖਸ਼ ਨੇ ਕੀ ਵਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ?
- (ੲ) ਈਦ ਦੇ ਦਿਨ ਅਮੀਨਾ ਕਿਉਂ ਰੋ ਰਹੀ ਸੀ?
- (ਸ) ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਤਾ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ?
- (ਹ) ਹਾਮਿਦ ਨੇ ਚਿਮਟਾ ਕਿਉਂ ਖਰੀਦਿਆ?
- (ਕ) ਸਰਦਾਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਗਫੂਰ ਕੋਲ ਆਉਣਾ ਕਿਉਂ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਸਨ?
- (ਖ) ਹਰਨਾਖਸ਼ ਦਾ ਅੰਤ ਕਿਵੇਂ ਹੋਇਆ?

(2×5=10)

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਸਤਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।

- (ੳ) ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਜ਼ੋਨ ਤੇ ਹੈ ?
- (ਅ) ਐਲੱਫਰੈੱਡ ਨੋਬਲ ਕਿੱਥੋਂ ਦਾ ਵਿਗਿਆਨੀ ਸੀ ?
- (ੲ) ਸਪਰਿੰਗਾਂ ਨਾਲ ਚਲਣ ਵਾਲੇ ਕਲਾਕ ਕੌਣ ਬਣੇ ?
- (ਸ) ਕਿਹੜੀ ਪਵਿੱਤਰ ਨਦੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਬਚ ਸਕੀ ?
- (ਹ) ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਸਰਬ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਇਨਾਮ ਕਿਹੜਾ ਹੈ ?
- (ਕ) 'ਘੜੀ ਦੀ ਕਹਾਣੀ' ਪਾਠ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ ?
- (ਖ) 'ਉਜ਼ੋਨ' ਗੈਸ ਕਿਸ ਰੰਗ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
- (ਗ) ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਇਕਾਈ ਕਿਹੜੀ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
- (ਘ) ਭੂਪਾਲ ਗੈਸ ਕਾਂਡ ਕੌਣ ਵਾਪਰਿਆ?
- (ਙ) ਰਾਬਿੰਦਰ ਨਾਥ ਟੈਗੋਰ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਪੁਸਤਕ ਲਈ ਨੋਬਲ ਇਨਾਮ ਮਿਲਿਆ?
- (ਚ) ਦੂਸ਼ਿਤ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੋਈ ਦੋ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ?
- (ਛ) ਤਜ਼ਰਬੇ ਦੌਰਾਨ ਐਲੱਫਰੈੱਡ ਕੋਲੋਂ ਕਿਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ?

(12×1=12)

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 4. ਯਾਤਰਾਵਾਂ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਸੋਚ ਅਤੇ ਤਜ਼ਰਬੇ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕਿਵੇਂ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ? ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕਰੋ।

ਜਾਂ

ਸਾਈ ਮੀਆਂ ਮੀਰ ਜੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਮਦਦਗਾਰ ਸਿੱਧ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੋ।

(4)

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5. (ੳ) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦ ਕਿਸਨੇ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹੇ :-

1. "ਆ ਲੈਣ ਦਿਓ ਅੱਜ ਤੁਹਾਡੇ ਬਾਪੂ ਨੂੰ।"
2. "ਅਸੀਸ ਭਾਲਦੈ, ਜੁੱਤੀਆਂ ਨਾ ਪੈਣ।"
3. ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਾਕਤਵਰ ਕੌਣ ਹੈ ?"
4. "ਤੇ ਤੁਮ ਇਸ ਕੋ ਬਚਾਵੇ ਕੇ ਲੀਏ ਉਠਾ ਕੇ ਲੈ ਗਿਆ ਥ।"
5. "ਠੀਕ ਠੀਕ ਪੰਜ ਪੈਸੇ ਲੱਗਣਗੇ। ਲੈਣਾ ਹੈ ਲੈ, ਨਹੀਂ ਖਿਸਕਦਾ ਹੋ।"

(5)

(ਅ) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਲਿਖੋ :-

1. ਮੁਆਇਨਾ
2. ਅਚੰਭਾ
3. ਹਉਮੈ
4. ਠਾਠ-ਬਾਠ

(4)

ਭਾਗ - ਅ (ਵਿਆਕਰਨ)

ਪ੍ਰਸ਼ਨ: 6. ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਵਿਧੀ ਉਤੇ ਅਧਾਰਤ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਠੀਕ ਉੱਤਰ ਚੁਣ ਕੇ ਸਹੀ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾਉ :-

(ੳ) 1. 'ਪਵਿੱਤਰ' ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ ਹੈ :-

- (ੳ) ਬੇਪਵਿੱਤਰ (ਅ) ਸਾਫ਼ (ੲ) ਅਣਪਵਿੱਤਰ (ਸ) ਅਪਵਿੱਤਰ

2. 'ਲਾਭ' ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ ਹੈ :-

- (ੳ) ਹਾਨੀ (ਅ) ਫ਼ਾਇਦਾ (ੲ) ਕਮਾਈ (ਸ) ਨਕਦ (2)

(2)

- (ਅ) 1. 'ਤਕੜਾ' ਦਾ ਸਮਾਨਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ ਚੁਣੋ :-
 (ੳ) ਪਤਲਾ, ਸਮਝਦਾਰ (ਅ) ਤਾਕਤਵਰ, ਬਲਵਾਨ
 (ੲ) ਛੋਟਾ, ਮੋਟਾ (ਸ) ਪਹਿਲਵਾਨ, ਅਮੀਰ
2. 'ਪੁੱਠਾ' ਦਾ ਸਮਾਨਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ ਚੁਣੋ :-
 (ੳ) ਉਲਟਾ, ਮੂਧਾ (ਅ) ਗਲਤ, ਬੇਜੋੜ
 (ੲ) ਪੁੱਟਣਾ, ਖਿਚੋਣਾ (ਸ) ਵਿੰਗਾ, ਟੇਢਾ (2)
- (ੲ) ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਚੁਣੋ :-
 1. ਜਿਸ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਸੁਣਦਾ ਹੋਵੇ :-
 (ੳ) ਬੋਲਾ (ਅ) ਕਾਣਾ (ੲ) ਅੰਨਾ (ਸ) ਬੀਮਾਰ
2. ਜਿੱਥੇ ਅਨਾਜ ਵਿਕਦਾ ਹੋਵੇ :-
 (ੳ) ਸਟੋਰ (ਅ) ਅਨਾਜ ਮੰਡੀ (ੲ) ਗੁਦਾਮ (ਸ) ਮੰਡੀ (2)
- (ਸ) 1. 'ਲਾ' ਅਗੇਤਰ ਲਗਾ ਕੇ ਬਣਿਆ ਸਹੀ ਸ਼ਬਦ ਚੁਣੋ :-
 (ੳ) ਲਾਈਲੱਗ (ਅ) ਲਾਇਲਾਜ (ੲ) ਲਾਲ (ਸ) ਲਾਲਚ
2. 'ਬਦ' ਅਗੇਤਰ ਲਗਾ ਕੇ ਬਣਿਆ ਸਹੀ ਸ਼ਬਦ ਚੁਣੋ :-
 (ੳ) ਬਦਸੂਰਤ (ਅ) ਬਦਲ (ੲ) ਬਦਲੀ (ਸ) ਸ਼ਬਦ (2)
- (ਹ) 1. 'ਕਾਰ' ਪਿਛੇਤਰ ਲਗਾ ਕੇ ਬਣਿਆ ਸਹੀ ਸ਼ਬਦ ਚੁਣੋ :-
 (ੳ) ਕਾਰਖਾਨਾ (ਅ) ਨਾਵਲਕਾਰ (ੲ) ਕਾਰਣ (ਸ) ਸੁਕਾਰ
2. 'ਸ਼ਾਲਾ' ਪਿਛੇਤਰ ਲਗਾ ਕੇ ਬਣਿਆ ਸਹੀ ਸ਼ਬਦ ਚੁਣੋ :-
 (ੳ) ਪਾਠਸ਼ਾਲਾ (ਅ) ਸੋਚਸ਼ਾਲਾ (ੲ) ਸਕੂਲ (ਸ) ਘਰਸ਼ਾਲਾ (2)

- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 7. (ੳ) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇੰਝ ਵਰਤੋ ਕਿ ਅਰਥ-ਭੇਦ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਣ :- (2)
 ਵੋਟ-ਬੋਟ
- (ਅ) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸੁੱਧ ਕਰਕੇ ਲਿਖੋ :- (2)
 1. ਅੰਤ੍ਰ 2. ਕਵਿ 3. ਅਉਖਾ 4. ਸੋਮੀਆਂ

- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 8. ਵਿਸਰਾਮ-ਚਿੰਨ੍ਹ ਲਗਾਓ :- (2)
 ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਸਾਰੀ ਕੌਮ ਨੂੰ ਰਲ ਕੇ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 9. ਕਹੋ ਅਨੁਸਾਰ ਵਾਕ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰੋ :-
 1. ਇਹ ਘਰ ਕਿੰਨਾ ਸੁੰਦਰ ਹੈ। (ਵਿਸਕਿਮ ਤੋਂ ਸਧਾਰਨ)
 2. ਕੀ ਉਹ ਬੁਰੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਡਰਦਾ? (ਪ੍ਰਸ਼ਨਿਕ ਤੋਂ ਸਧਾਰਨ)
 3. ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੈਚ ਹਾਰਨ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਸੁਣੀ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਦੁੱਖੀ ਹੋਏ। (ਮਿਸ਼ਰਤ ਤੋਂ ਸਧਾਰਨ)
 4. ਹਰਜੀਤ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਖੇਡਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਚੰਗਾ ਹੈ। (ਸਧਾਰਨ ਤੋਂ ਸੰਯੁਕਤ) (4)

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 10. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਚਾਰ ਨੂੰ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇੰਝ ਵਰਤੋ ਕਿ ਅਰਥ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਣ :-

- (ੳ) 1. ਟਾਲ ਮਟੋਲ ਕਰਨੀ
2. ਠੋਕਰ ਖਾਣੀ
3. ਰਫੂਚੱਕਰ ਹੋਣਾ
4. ਬੀੜਾ ਚੁੱਕਣਾ
5. ਲਾਲ-ਪੀਲਾ ਹੋਣਾ (4)

(ਅ) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਖਾਣ ਕਿਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ :-

1. ਧਨ ਨੂੰ ਧਨ ਖਿਚਦਾ ਹੈ।
2. ਲਿਖੇ ਮੂਸਾ ਤੇ ਪੜ੍ਹੇ ਖੁਦਾ।
3. ਪੇਟ ਨਾ ਪਈਆਂ ਰੋਟੀਆਂ, ਸਭੇ ਗੱਲਾਂ ਖੋਟੀਆਂ। (3)

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 11. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਰ੍ਹੇ ਵਿੱਚੋਂ ਲਕੀਰੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ (ਕਿਰਿਆ, ਸੰਬੰਧਕ ਅਤੇ ਯੋਜਕ) ਚੁਣ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਲਿਖੋ। ਰਮੇਸ਼ ਅਤੇ ਸੋਹਨ ਦੋਵੇਂ ਪੱਕੇ ਮਿੱਤਰ ਹਨ। ਦੋਵੇਂ ਇਕੱਠੇ ਸਕੂਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸੋਹਨ ਨੇ ਰਮੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਦੋ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵੀ ਦਿੱਤੀਆਂ। (3)

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 12. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਰ੍ਹੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ :-

ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਗੁਣ ਉਸ ਦਾ ਤੰਦਰੁਸਤ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਤੰਦਰੁਸਤ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਤੰਦਰੁਸਤ ਦਿਮਾਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਸਹੀ ਰੱਖਣ ਵਾਸਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਯਮ ਨਾਲ ਸਵੇਰੇ ਉੱਠ ਕੇ ਯੋਗਾ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਤੇ ਖੁੱਲੀ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਸੈਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੋਲ ਹੌਸਲਾ ਤੇ ਧੀਰਜ ਦੋ ਅਜਿਹੇ ਹਥਿਆਰ ਹਨ, ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਹ ਹਰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1. ਚੰਗੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਗੁਣ ਕਿਹੜਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ?

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2. ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਸਹੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ?

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3. ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੋਲ ਕਿਹੜੇ ਦੋ ਹਥਿਆਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ? (3)

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 13. ਆਪਣੇ ਮਿੱਤਰ/ਸਹੇਲੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵੱਡੀ ਭੈਣ ਦੇ ਵਿਆਹ 'ਤੇ ਆਉਣ ਲਈ ਸੱਦਾ-ਪੱਤਰ ਲਿਖੋ। (6)

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 14. ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ (150-200) ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲੇਖ ਲਿਖੋ।

1. ਪੁਸਤਕਾਂ - ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗਾ ਸਾਥੀ
2. ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਚਮਤਕਾਰ

(6)